

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinque

Espence, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. V. Capernaitica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

erratis, & sic non minus anthropolatras (quia carnē eam Anthropolatre. nemo prius hīc manducet quā adoret) quā Anthropolatre. Anthropagos Catholicos faciētis, vt alibi ait de Nestorianis, Anthropagos. quōd cœlum ac terrā anthropolatriæ, hoc est, hominis Anthropagi. cultus suggillāt. Et alibi, Nōne dicere liceat quod propheticarum prædicationū exitus ἀνθρωπολάτρως crimen In expositione Symboli Niceni. nobis induxerunt? vt adoremus hominē habentē Deum De incarnatione Virginis. inhabitantem? &c. Cui hæreſi Eutychna cōtraria licet, De incarnatione Virginis. nihil de Eucharistia peruersē minus sensit, vt cuius fructus fuerint totius populi Christiani, sacerdotū imprimis nigeniti. Domini, & Monasteriorū euersio, omne per Eutychnianorum crudelissimā insanissimāq; sæuitiā, in Ecclesia, Leo I. epist. præsertim Alexandrina, cœlestium sacramentorū lumen 75. 1. q. 1. extinctum, intercepta est sacrificij oblatio, & parricidalibus impiorum manibus omnia se subtraxere mysteria. festum.

Capernaïtica.

Cap. V.

AD has autē anthropophagiæ cogitationes nimisquā absurdas adigebat Nestorianismus, eas prius multò induxerat prima in August. discipulis Christi velut ad duritiā sermonis eius facta hæreſis, Carnē quippe Christi manducandū carnaliter sic intellexerūt, sicut in cada- 107. 6. trac. 27. in Psal. 54. et 98. uere vēditur, aut in macello dilaniatur, Sic illū putarunt de verb. A- erogaturū corpus suum, particulas quasdā de illo præcipito. ser. 2. surum, membra sua concisurū, & sic per partes disceptū Beda. 1. Co. sese illis daturū. Quibus respōdit, non eō se modo illud romh. 10. de eis donaturū, sacramentum iis se cōmendare, quod spiri- conf. dist. 2. tualiter intellectū illos viuificaret. Quod etsi necesse est cap. Prima fer visibiliter celebrari, oporteret tamen inuisibiliter in- quidem. telligi, sic vt quod in sacramento visibiliter sumeretur, in Can. Inui- ipsa veritate spiritualiter manducaretur & biberetur. In- tat. uitat Dominus seruos suos, vt cibū eis seipsum præparet. Can. Qui Quis audeat manducare Dominū suum? Ait tamen, Qui manducat. manducat me, uiuit propter me Quando māducatur, vi- Can. Qui ta manducatur. Ne timeamus manducare panē hunc, ne manducat finiamus eū, & postea quod manducemus, non inueniamus. Non occiditur vt māducetur, sed mortuos viuificat. Can. Viu.

Cùm manducatur, reficit, non deficit: vivit manducatus, qui resurrexit occisus. Neque quando manducamus, partes de illo facimus. Et quidem in sacramento sic fit. Non rursus fideles quomodo manducant Christi carnem, unusquisque partem suam, unde & ipsa gratia partes vocantur. Per partes manducatur (sacramenti utique, ut paulò antè)

Christus totus in celo, & corde nostro.

sed manet integer, totus in cælo, totus in corde tuo. Totus erat apud Patrem, quãdo veniebat in Virginem: implevit hanc, nec recessit ab illo: Veniebat in carnem, ut homines cum manducarent: manebat integer apud Patrem, ut Angelos pasceret: Factus homo, ut panem Angelorum manducaret homo, &c. Ergo quia Christum dentibus vorari fas non est, nec magis eius gratia morsibus consumitur, voluit is panem hunc & vinum in mysterio verè carnem suam & sanguinem suum consecratione Spiritus sancti potentialiter creari, &c. ut quia nos iam similitudinem mortis eius in baptismo accepimus, similitudinem quoque carnis & sanguinis sumamus, ita ut & veritas non desit in sacramento, & ridiculum nihil fiat Paganis, quasi cruorem bibamus occisi hominis. Si enim discipuli patienter ferre nequiverunt quod dixit Dominus, Qui manducat carnem meam, &c. sed dixerunt, Durus est hic sermo: quo ergo hæc modo ferrent increduli? &c. Hisce Augustinianis consonant quæ sequuntur, Ambrosiana, Deinde, ubi non tulerunt sermonem eius, sed audientes quod carnem suam manducare, & sanguinem suum bibendum daret, recedebant, Ne igitur plures hoc dicerent, veluti quidam esset horror cruoris, sed maneret gratia redemptionis, ideo in similitudinem quidem accipis sacramentum, sed veræ naturæ gratiam virtutemque consequeris. Et quia idem Dominus cõsors est diuinitatis & corporis, tu quia panem accipis, diuinæ eius substantiæ in illo alimento participas, Ut enim verus est Dei filius D N. Iesus ex substantia Patris, non uti homines per gratiam, ita vera, quam accipimus, caro. Fortè dicas, Quomodo vera? Carnis & sanguinis similitudinem video, non speciem aut veritatem. Sicut mortis similitudinem sumpsisti, ita preciosi etiam sanguinis similitudinem bibis, ut nullus horror cruoris sit, & precium tamen operetur redemptionis. Didicisti ergo, quia quod accipis, Corpus est

Rom. 6. Similitudo carnis & sanguinis.

De sacramentis li. 6. cap. 1. can. Fortè dicas.

Horror ut hic vitatus.

Ibidem & li. 4. cap. 4. can. Panis est.

Quomodo vera? Carnis & sanguinis similitudinem video, non speciem aut veritatem. Sicut mortis similitudinem sumpsisti, ita preciosi etiam sanguinis similitudinem bibis, ut nullus horror cruoris sit, & precium tamen operetur redemptionis. Didicisti ergo, quia quod accipis, Corpus est

Christi. Hęc illi Latinorum patrum facillè primi, simul & corporis sanguinisq; Dominici veritatem hęc accipi, edibiq; profitentes, & Eucharistiam, hoc est sacra signa, & mystica symbola siue species, quas vocāt, sacramentales, vtriusque similitudinem nominantes. Quorū posteriore non est cur offendamur, si enim Eucharistia sacramentū est, vt certè est, vtiq; signum est & symbolum & figura, & exemplar, & imago & similitudo. Quorū contrā si nihil est, ne sacramentum quidem est, Quia diffinitur sa- *Sacramen-*
 cramentum, sacrum signum, signum ergo hoc, sacramen- *tum sacrum*
 tum est, & similitudo, sed res quas signat, verè & conti- *signum.*
 nens & exhibens. Vt alibi probatum est contra nimis
 hac in re timidos, & ab his vocabulis toties alioqui apud patres obuiis, æquo plus abhorrentes. Manduca- *Opuscul.*
 tur ergo Christus hęc à fidelibus, sed minimè lacera- *57. l. et. 3.*
 tur, vt Latina cavit Ecclesia post Thomam Aquinatem, scriptorem quidem recentiorem, sed in veteribus maximè versatum.

*Berengariana.**Cap. VI.*

HT quod obiter secus habere videtur Berengarij palinodia, quasi sensualiter non solū *Can. Ego*
 sacramentum, sed verum quoque Domini *Berengarius.*
 corpus in veritate manibus sacerdotū tractetur, frāgatur, & fideiū manibus atteratur. Non procul ab eo tēpore Lombardus distinguit hęc *Lib. 4. dist.*
 postrema verba, & exponit in veritate corpus Domini *12. E.*
 tractari manibus sacerdotū, frangi autem aut atteri verè quidē, sed in sacramēto tantū. Et audet eo loco glossa, cuius tandemcunq; sit, lectorem monere, nisi sanè verba eadem intelligat, in maiorem lapsurum hāresim, quā recantans habuerit. Referenda ergo ea ad species, quibus attrectatis, fractis, & attritis, totū Christi corpus & integrum, imò totus ipse Christus sumatur & māduetur. Et nostri, quasi litera hęc crassior esset atq; crudior, quæque *D. Rossen.*
 in deteriore partem capi posset, factum eo putāt, vt qui *lib. 3. cap.*
 nimis in alterum latus exorbitauisset, hunc in contra- *12. H.*
 riū vergere permetteretur, & paulò fortasse quā fuisset